

Sint Gregoriusdag op school. — De heks uit de Duinen. — Zwarte Koo. — Aan de Molenbeek. — Een moedig meisje. — Het Wonderlijk gezelschap. — De jonge Vluchteling. — De Mechelsche Toren en Jef Denijn. — Het Kermismeisje. — Willem Tell. — Beter een lap dan een scheur. — Harten van Goud. — Het verdronken land van Saaftinge. — De Fee van den Kluisberg. — De Zinneloozen te Gheel. — De hut op de Heide. — Hugo Verriest. — De Landlooper. — De Jongen van West-Roozebeke. — De Verdronken Stad. — Nog Grapjes. — De Plezierige Vacantie. — Het kindje van de zee. — In de Moeren. — De Bezembinders van Kleit. — De vlucht in een koffer. — De man in den toren. — Spreekwoorden en verhalen. — De Gierigaard. — De Veerman van 't Zwin. — Het Grafje in de Duinen. — Zonder Ouders. — Brugge en Omgeving. — Eerlijk duurt 't langst. — De Kleine Verspieder. — Kerstfeest in Vlaanderen. — Arme Bedelares (De Cort). — De Verloren Zoon. — Uit de oude Doos. — Dokter Jenner en Jenny (J. G. Ter Heuvel). — Moeder Eyer. — Streng Winters. — De Wees in Londen. — Sinterklaas op de Heide. — De kinderen van den Zeeloods. — Bij de Boschkerels. — De kinderen van den Smokkelaar. — De Paaschklokken. — De Landverhuizers. — Leeuwte van Damme. — Van alles wat. — Nieuwsgierig Aagje. — De Moedige Kermisjongen (Carmen Maerten). — Trouwe Vriendschap. — Aan de Kust. — De Pastoor van Lapscheure. — Samen uit. — De Verrassing van Oudenaarde. — Kwaad voor Goed. — Een pak van 't Hart. — Vaderlandsche Verhalen. — In de Hooge Venen. — Naastenliefde. — Hoogmoed komt voor den val. — De overwintering op Nova-Zembla. — Uit onze geschiedenis. — Willem's verbeteringsschool (B. Hans). — Hoe Sinterklaas hielp. — In grooten nood (Annie Hans). — Kerstmis aan Zee. — Onverwacht Bezoek. — De jonge Boschwachter. — Het Spook. — De twee Weesjes (Annie Hans). — De oude Redder (B. Hans). — De Vlucht. — De zware Straf. — De twee Broeders. — Vertellingen. — Toch beter thuis. — Reinaart de Vos. — Lydia uit den woonwagen. — Denk aan Moeder. — Ongeluk en geluk. — Te Blankerberge. — Het Weesje. — Bieke. — De oude Mantel. — Robinson Crusoe. — Hendrik Conscience. — De Rooversjongen. — De Deserteur. — Nooit vergeten. — Onschuldig Veroordeeld. — Een blijde Sinterklaasavond. — Peter Joannes Stijns. — De spion van den Molen. — De kinderen van den dokter (Helena Hans). — Die ruwe Kerel. — Hoog Bezoek. — De wonderlijke Zwaan.

Richt: U voor Kinderbibliotheek tot

A. HANS-VAN DER MEULEN, Kontich.

Alle deeltjes nog verkrijgbaar aan 0.50 fr. Abonnement 6,50 fr. per 3 maanden. — Elke week een boekje.

Voor katalogus-Romans, tot B. H. HANS,

Huis Guido Gezelle, Kontich.

BRAVE HARTEN

Uitgave Hans-Van der Meulen, Kontich.

BRAVE HARTEN

Personen:

Vrouw Geerts, een weduwe.

Lina: haar dochtertje, 14 jaar.

Vrouw Vertomme: een buurvrouw.

Madam Spinne: een gierig mensch. In een van haar huisjes woont vrouw Geerts.

Mevrouw Welkens: de moeder van Anna.

Anna Welkens: 14 jaar.

Tante Marie: de schoonzuster van mevrouw Welkens en dus de tante van Anna.

Schoolkinderen.

EERSTE BEDRIJF

Het tooneel verbeeldt de keuken van vrouw Geerts. Het is er armoedig, maar zindelijk.

Het middagmaal is juist gebruikt. Vrouw Geerts wast de tafel af. Haar dochtertje Lina zet de schotels in een kas.

LINA. — Moeder, na school zal ik eerst naar vrouw Jansen gaan, maar te vijf uur ben ik toch thuis. Vrouw Jansen heeft gevraagd.

of ik een half uur op het kindie wil passen, als ze boodschappen doet.

VROUW GEERTS. — Dat is goed Lina.

LINA. — Dan krijg ik weer een frank... En die is voor u, moeder.

VROUW GEERTS. — Elke frank is welkom, maar nu ik beter ben, kan ik weer werken...

LINA. — Ge ziet toch nog bleek, moeder...

VROUW GEERTS. — Ik ben nog niet heelemaal hersteld... maar ik ga toch vooruit.

LINA. — Kon ik maar meer voor u verdienen!

VROUW GEERTS. — Ge moet nog eerst veel leeren, kind. Doe maar flink uw best op school. Uw brave vader zei dat ook altijd...

LINA. — Maar vader verdiende veel geld, hé? Toen moest gij niet zooveel naaien en niet uit wasschen gaan. Ik zou toch gaarne heele dagen voor u willen werken, moeder...

VROUW GEERTS. — Dat is braaf. Maar, 't is nu uw tijd om te leeren. Dat zal u later zoo van pas komen... Ja, vader verdiende een goed loon... De brave man deed zoo zijn best... We hebben hem te vroeg verloren. Maar Lina, God zal ons wel door de moeilijkheden heen helpen... Wasch u in 't achterhuisje voor ge naar school gaat...

LINA. — O, ik heb nog tijd, moeder...

VROUW GEERTS. — Maar ge moogt wel wat spelen...

LINA. — O, moeder, ik zal straks een boek krijgen van Anna Welkens. Een met vertellingen. Dan lees ik u van avond er uit voor, als ge naait.

VROUW GEERTS. — Ja, dat zal prettig zijn... Anna Welkens is altijd vriendelijk voor u, hé?...

LINA. — Ja, moeder. Ze speelt veel met mij. Ze spreekt dikwijls van vader. Ze heeft medelijden met ons omdat vader verongelukt is...

VROUW GEERTS. — Anna Welkens heeft een goed hart...

(De deur wordt langzaam geopend. Moeder en Lina kijken verschrikt. Madam Spinne komt binnen. Ze ziet er een struische vrouw uit. Ze is slordig en armoedig gekleed en toch is ze rijk. Maar ze is erg gierig).

MADAM SPINNE. — Goeden dag.

VROUW GEERTS. — Dag madam Spinne. Zet u...

MADAM SPINNE. — O, ik ben niet moe. En ik kan mijn boodschap ook al staande doen. Ge begrijpt toch wel, vrouw Geerts, waarvoor ik kom...

VROUW GEERTS. — Om de huurpacht... Ik zal u alles betalen.

MADAM SPINNE. — Ge staat twee maanden ten achter... Ik heb al veel geduld met u ge-

had... heel veel, vrouw Geerts, eigenlijk te veel. Maar ik heb een goed hart.

VROUW GEERTS. — Ge weet, dat ik zeer ziek geweest ben...

MADAM SPINNE. — Maar als gij ziek zijt, moet ik toch ook eten. En als ik de pacht van mijn huisje niet krijg, heb ik armoe. Dan kan ik geen brood koopen. De menschen denken, dat ik rijk ben. Ze zijn leelijk mis. Zie maar hoe ik gekleed ga... Ik kan geen nieuwe kleeren koopen. Vrouw Geerts, ik moet mijn geld hebben...

VROUW GEERTS. — Sedert gisteren ben ik weer aan het werk. De dokter zei, dat ik langer te bed moest blijven...

MADAM SPINNE. — Ja, de dokter... de dokter... Die kan gemakkelijk praten. Ik ben ook dikwijls ziek, maar ik ga niet dadelijk te bed liggen...

VROUW GEERTS. — Maar ik moest wel... Ik kon niet meer op de been blijven... Ik ben eigenlijk neer gevallen. De buurvrouw moest me te bed helpen...

MADAM SPINNE. — Dat kan waar zijn, maar het gaat me niet aan. Een mensch heeft genoeg aan zijn eigen zorgen. En ik wil mijn geld...

VROUW GEERTS. — Ik heb het nu niet.

LINA. — Madam, na school verdien ik een frank. Ik zal die bij u brengen.

MADAM SPINNE. — O, gij gaat nog naar school... Dat is als een rijkemanskind... Ge zoudt beter kindermeisje worden, dan verdient ge iets voor uw moeder... Ge zijt toch veertien jaar...

VROUW GEERTS. — Wat geleerdheid is het eenige dat ik aan mijn kind geven kan. En 't schoolgaan kost niets...

MADAM SPINNE. — Ja, geleerdheid aan uw meisje geven, maar mij niet betalen. Ik mocht niet tot veertien jaar naar school... Dat kind is groot genoeg om iets te verdienen. En 't is beter gekleed dan ik...

VROUW GEERTS. — Een kleedje, dat ik van een kleed van mij heb gemaakt... en 's avonds laat...

(Madam Spinne is onder 't spreken meer vooruit gekomen. Ze trekt nu de kas open. Ze haalt er een stuk worst uit).

MADAM SPINNE. — Ha, dat is nu die armoe... Worst eten... duur vleesch... En ge koopt het met mijn geld, ja met mijn geld, dat ik niet krijgen kan... Ik eet geen vleesch... ik kan geen vleesch koopen...

VROUW GEERTS. — Die worst heb ik van een buurvrouw gekregen...

MADAM SPINNE. — Leugens!

LINA. — Moeder liegt nooit!

MADA MSPINNE. — Wel gij brutaal kind.
Spreekt gij zoo tot mij...

LINA. — Moeder heeft die worst van een buurvrouw gekregen...

MADAM SPINNE. — Ja, volk als gij weet altijd een uitleg. Wat staat er nog meer in die kas voor lekkers?... Laat eens kijken...

(Ze wil de kas verder open trekken. Maar vrouw Geerts nadert snel. Ze neemt madam Spinne de worst uit de handen, legt die in de kas en duwt de deurtjes toe).

VROUW GEERTS. — In die kas hebt ge niets te maken. Ik wil niet zoo behandeld worden. Eerst in aanwezigheid van mijn kind zeggen, dat ik lieg. En nu in de kas speuren...

MADAM SPINNE. — Ha, ik mag het niet weten, wat ge allemaal smult...

VROUW GEERTS. — Smullen! Ja, buurvrouw heeft me wat gebracht. Anders had ik geen eten gehad voor mijn kind en voor mij... Ge moogt het weten. Mijn armoê is geen schande. Mijn man is verongelukt... dood gevallen van de stelling... ik ben ziek geweest... En als er niets verdiend wordt, is het spaargeld gauw verteerd... Maar gij weet dat niet, madam Spinne, gij zijt rijk...

MADAM SPINNE. — Ha, ge spreekt zoo tot mij... Ge zegt als die andere kwaadspreeksters, dat ik een gierige huisjesmelkster ben.

dat ik geen hart heb... Geef mijn geld...
Twee maanden pacht...

VROUW GEERTS. — Ik kan nu niet...

MADAM SPINNE. — Ge kunt wel worst koo-
pen...

LINA. — Moeder heeft die niet gekocht...

MADAM SPINNE. — En in de kas zit kaas, chocolade, suiker en nog veel lekkers, dat ik niet eten kan, omdat het te duur is...

(Vrouw Geerts trekt driftig de deurtjes van de kas open).

VROUW GEERTS. — Kijk dan naar dien overvloed. Een stukje gekregen worst... een half brood... een kommetje vet... En als ik niets verdien, zitten we morgen zonder eten. Zoo is hier de toestand, madam Spinne.

MADAM SPINNE. — Ik kan geen worst koo-
pen...

LINA. — We hebben de worst gekregen.

(Madam Spinne heft de hand op om Lina een klap te geven. Vrouw Geerts trekt haar hand weg).

VROUW GEERTS. — Gij zult mijn kind niet slaan...

MADAM SPINNE. — Een brutale meid maakt ge er van! Ha, ik krijg mijn geld niet. Laat zien, wat kan ik hier laten verkoopen: dat klokje... die kas... En hier naast op uw bed

liggen natuurlijk dikke wollen dekens, zoo-
als ik ze niet heb...

VROUW GEERTS. — Madam Spinne, heb nog
wat geduld. Elke week zal ik afbetalen.

Maar we moeten toch leven, hoe zuinig ook.

MADAM SPINNE. — En worst eten. Ik kan dat
niet; daarvoor heb ik geen geld... Elke
week wat afbetalen... Ja, een keer doet ge
het... en dan weer een maand wachten... en
zoo loopt de pacht meer en meer op...

VROUW GEERTS. — Heb ik u niet altijd eer-
lijk voldaan?...

MADAM SPINNE. — O, ge zoudt zeker voor
niets willen wonen! Ja, ja... dat zou u gaan,
hé? Ik een sloor en gij een madam. Er is
hier nog al wat te verkoopen... En dan moet
ge natuurlijk het huisje uit...

VROUW GEERTS. — Zoudt ge dat durven?

MADAM SPINNE. — Maar mensch, als ik niet
zoo'n goed hart had, zou ik u al lang bui-
ten gezet hebben...

VROUW GEERTS. — Toen ik ziek te bed lag!

MADAM SPINNE. — Sommige menschen zijn
gaww ziek; in bed liggen is gemakkelijk...

LINA. — Moeder was erg ziek...

MADAM SPINNE. — Houd uw mond, gij! Wat
zal er van zoo'n brutaal ding groeien? Ik wil
mijn geld. Betaal me!

VROUW GEERTS. — Nu kan ik niet! Heb wat
geduld. Het nijpt bij u toch niet.

MADAM SPINNE. — Ha, daar hebt ge het! Ik
ben rijk, hé? (Ze spreekt luider, kiffachtig).
Het nijpt bij mij niet. Ge zoudt voor niets
willen wonen... En ik kan naar mijn centen
fluiten... Maar zoo niet... ha, neen zóó niet.
Ik laat den boel hier verkoopen... en gij gaat
er uit... Ja, uit mijn huis! Op straat kunt ge
dan worst eten.

VROUW GEERTS. — Hoe min van u! Ik heb
zoo vroeg mijn armen man verloren... (be-
gint te snikken).

LINA. — Moeder ween niet! (Ze neemt haar
moeder bij den arm).

LINA (tot madam Spinne). — Het is boos van u
zoo tot moeder te spreken, Moeder werkt
altijd hard.

MADAM SPINNE. — Gij zijt een brutaal kind.
(Een buurvrouw treedt binnen. Het is
vrouw Vertomme, die nu en dan wat eten
brengt).

VROUW VERTOMME (op madam Spinne wij-
zend). — Ik zag ze binnen gaan. En ze is er
nog... Wat, vrouw Geerts... schreit ge? Is
het om haar?

LINA. — Madam Spinne gelooft niet, dat moe-
der die worst van u gekregen heeft... Ze
zegt, dat moeder worst koopt met haar geld.

VROUW VERTOMME. — O, is het over die worst. Ik zal een einde worst aan haar neus hangen... dan is die nog drie keer zoo lang.

LINA. — Madam Spinne wil ons buiten zetten en de meubels verkoopen.

MADAM SPINNE. — Ik ga heen. Met zulk volk als deze vrouw spreek ik niet. Daarvoor ben ik te deftig.

(Vrouw Vertomme zet de handen in haar zij; ze gaat vóór madam Spinne staan en verspert haar den weg).

VROUW VERTOMME. — Ha, gij zijt te deftig voor mij... Gij, de huisjesmelkster... gij, die een steen hebt, waar een ander een hart heeft... Gij doet deze arme vrouw schreien. Dat haar man verongelukt is, laat u koud. Dat ze hard werkt om door de wereld te komen, deert u niet... Ge moet wat geld hebben... en ge wilt hier den boel laten verkoopen... Ge zoudt zeker anders van gebrek sterven... Een gierige onbarmhartige feeks zijt ge, dat weet heel de stad! Ge zoudt een half centje door bijten. Ge stikt van 't geld en ge loopt gekleed als een vogelverschriker. Dat zijn uw zaken. Maar ge zult hier niet een arme vrouw komen verwijten en doen schreien...

MADAM SPINNE. — Ik vraag mijn geld, meer niet.

VROUW VERTOMME. — Vrouw Geerts zal u betalen. Ze is eerlijk als goud...

MADAM SPINNE. — Ze is twee maand achter.

VROUW GEERTS. — Ge weet waardoor...

VROUW VERTOMME. — Maar dat deert haar niet! Medelijden kent ze niet... Ze zou een kei 't vel afstroopen. Zoo'n mensch... Verleden week vroeg de oude Toon haar een boterham. En ze durfde te zeggen, dat ze zelf armoe had.

MADAM SPINNE. — Ik zou zeker al de landloopers moeten onderhouden...

VROUW VERTOMME. — Ge laat uw eigen zuster gebrek lijden. Ga nu weg...

MADAM SPINNE. — Maar mijn geld zal ik hebben! Als ik morgenavond niet betaald ben, dan gaat ge hier buiten. Ge weet het nu vrouw Geerts.

(Madam Spinne vertrekt. Vrouw Geerts zinkt op een stoel neer en weent met het hoofd op de tafel. Lina gaat bij haar staan en legt haar hoofd tegen moeders wang).

LINA. — Moeder, niet schreien...

VROUW VERTOMME. — Houd moed. Ze zal u niet durven buiten zetten. 't Volk in de straat zou te kwaad zijn.

VROUW GEERTS. — Maar ik ben dat geld schuldig. 't Is waar... Ik heb echter niets kunnen verdienen.

VRUW VERTOMME. — Kon ik, ik zou het betalen. Maar met mijn zes kinderen is alles juist gepast. Van ons eten deel ik wat mee. Toe, houd moed. God zal u helpen... Ge kunt nu weer werken. En madam Spinne moet wachten. Het is immers geen kwade wil bij u.

(Vrouw Geerts staat op; ze veegt haar tranen af.)

VRUW GEERTS. — Lina... het is tijd voor de school, kind.

LINA. — Moeder, laat me kindermeisje worden. Dan verdien ik geld voor u.

VRUW GEERTS. — Neen, neen... ge zult leeren, zooals vader het ook wenschte... Buurvrouw heeft gelijk... God zal ons helpen... Kom, kind, wasch u en ga dan gauw naar school... Er zal uitkomst komen... Ja, God zal ons helpen in onzen nood...

Gordijn.

TWEEDE BEDRIJF.

Het tooneel verbeeldt een burgerkamer, netjes bemeubeld. Het is de woonkamer in het huis van mevrouw Welkens.

Mevrouw Welkens heeft bezoek. Haar schoonzuster, tante Marie, is er. De dames zitten te praten. Op tafel is er koffie.

MEVROUW WELKENS. — Blijf nog even, Marie. Anna zal dadelijk uit school komen. Het is al vijf na vier.

TANTE MARIE. — O, ja, nu ge over uw dochttertje spreekt, denk ik aan iets, dat ik u zeggen moet. Ik zag Anna gisteren met een arm kind. Ze scheen er zeer bevriend mee... Ze liepen arm aan arm.

MEVROUW WELKENS. — O, dat is Lina Geerts. Anna heeft zoo'n medelijden met haar. Dat kind heeft haar vader verloren. Ge herinnert u misschien nog den metselaar, die in het begin van 't jaar van een stelling viel en dood opgenomen werd... Zijn meisje zit in Anna's klas. Anna heeft zoo'n goed hartje. Ze had zoo erg met 't meisje te doen dat ze haar vriendin werd.

TANTE MARIE. — Dat ze er medelijden mee heeft, vind ik goed, maar ze moet er toch geen vriendin van zijn.

MEVROUW WELKENS. — Die Lina is een echt braaf kind, en netjes opgevoed.

TANTE MARIE. — Maar arm. Toch niet van onze soort.

MEVROUW WELKENS. — En wat geeft dat...

TANTE MARIE. — Ieder moet in zijn stand blijven. Rijkere kinderen met rijke, en arme bij arme.

MEVROUW WELKENS. — Ik ben het niet met u eens. Anna is daar op school. En zou ze nu minachtend naar arme kinderen moeten kijken. Ik ben heel blij, dat ze het niet doet. Dan zou ze trotsch worden.

TANTE MARIE. — En als ze leelijke manieren over neemt?

MEVROUW WELKENS. — Maar denkt ge nu, dat er geen rijke kinderen zijn met leelijke manieren en arme met goede manieren?

TANTE MARIE. — Ieder bij zijn soort. We moeten ons deftig houden.

MEVROUW WELKENS. — Ik vind het juist heel goed, dat mijn kind eens kennis maakt met eenvoudige menschen. En Marie Christus leert ons toch nederig te zijn, en naastenliefde te hebben... Als ik Anna verbood met die Lina Geerts om te gaan, zou ik ze trotsch en hard maken...

TANTE MARIE. — Nu 't is uw kind...

MEVROUW WELKENS. — Mijn man vindt het ook goed... Ik hoor Anna, daar is ze al. (Anna Welkens komt haastig binnen. Ze schijnt wat opgewonden).

ANNA. — Dag moeder... Dag tante Marie... Gij zijt hier ook? (Ze kust beiden).

TANTE MARIE. — Wat komt ge wild binnen. Dat is niet netjes voor een jonge dame.

ANNA. — O, ik moet gauw wat aan moeder vertellen. Daarom was ik zoo haastig.

TANTE MARIE. — En mag ik het niet hooren?

ANNA. — O, ja, tante...

MEVROUW WELKENS. — Wel wat is er dan? Maar ga eens bedaard zitten. Dan zut ge beter kunnen vertellen.

(Anna gaat naast moeder zitten).

ANNA. — We waren van middag op school aan 't schrijven. Opeens begon mijn vriendinnetje Lina te schreien.

MEVROUW WELKENS. — Lina Geerts?

ANNA. — Ja, moeder... Tante, dat is het meisje van wie de vader van die stelling dood gevallen is.

MEVROUW WELKENS. — Ja, ik heb het juist aan tante verteld. En waarom schreide Lina in school?

ANNA. — Ze heeft het aan de jufvrouw gezegd. We hoorden het ook. Lina's moeder is lang ziek geweest. En ze kon da nnatuurlijk niet naaien en wasschen. Tante, die moeder moet nu alleen het geld verdienen. En ze heeft in twee weken niet kunnen werken. Lina's moeder had geld gespaard. Maar dat is allemaal opgegaan.

MEVROUW WELKENS. — Ja, dat begrijp ik.
Een ziekte kost heel veel.

ANNA. — Lina's moeder kon de huispacht niet betalen. Vanmiddag kwam de vrouw van wie het huis is... ge weet wel, het is madam

Spinne,

MEVROUW WELKENS. — O, die! Dat is een gierige vrouw. Ze is armoedig gekleed. Ik ken ze wel. Ze heeft veel huisjes in de stad.

ANNA. — Madam Spinne wilde dadelijk de huispacht hebben. Maar Lina's moeder kon die niet betalen. En nu wil madam Spinne de meubelen verkoopen.

MEVROUW WELKENS. — Ze is er toe in staat.

ANNA. — En Lina's moeder moet het huis uit. Ze wil wel betalen, als ze eerst gewerkt heeft. Maar madam Spinne wou er niet van hooren.

MEVROUW WELKENS. — Hoe onbarmhartig. Maar ja, gierigheid is een groot kwaad en maakt de menschen wreed.

ANNA. — Maar moeder en tante, nu hebben de meisjes van onze klas een plannetje gemaakt. We hebben het besproken in den speeltijd.

MEVROUW WELKENS. — Laat eens hooren.

ANNA. — Morgenmiddag is het geen school. En dan willen we twee aan twee aan de huizen

rond gaan, met een lijst. We vragen geld voor Lina's moeder. Ge vindt dat toch goed?

MEVROUW WELKENS. — Een collecte aan de huizen dus. En wie heeft dat plannetje bedacht?

ANNA. — Ik moeder, maar al de meisjes vonden het goed. En onze meesteres ook... Ik mag toch?

MEVROUW WELKENS. — O, ja... ik ben blij, dat ge die arme vrouw wilt helpen. Maar hoe zal het gebeuren?

ANNA. — De meesteres gaat van avond naar den burgemeester om te vragen of we mogen. En dan krijgen we lijsten met een stempel op. We brengen het geld hier bij u... Zoo heeft onze meesteres het gezegd. Als gij het goed vindt.

MEVROUW WELKENS. — En dan?

ANNA. — Gij zoudt dan het geld tellen en het met ons naar vrouw Geerts brengen... Onze meesteres wil nog meer doen...

MEVROUW WELKENS. — Laat hooren!

ANNA. — Lina's moeder moet veel te hard werken... Ze kan niet tegen dat lange wasschen en naaien. Ze is er ziek van geworden. Als er nu veel geld is, kan ze een winkel beginnen. En ze zal meer verdienen. Zoo heeft

onze meesteres het gezegd. Vindt ge het niet heerlijk?

MEVROUW WELKENS.—Een opperbest plan.

Dan is vrouw Geerts voor goed geholpen.

ANNA. — O, we hadden allemaal zoo'n medelijden met Lina. Denk eens... ze zou van school willen gaan om kindermeisje te worden, en haar moeder te helpen.

MEVROUW WELKENS. — Dat is heel braaf van haar.

ANNA. — Maar ze leert zoo goed. Ze is de eerste van de klas.

MEVROUW WELKENS. — Als haar moeder een winkel krijgt, zal Lina nog naar school mogen gaan. En dan leert ze voor een goede betrekking. Anna, ik ben heel blij, dat vrouw Geerts zoo zal geholpen worden... Ze verdient t'het. De menschen zullen allen gaarne wat geven. En zoo een arme helpen is naar Gods wil. Wel, wel, dat is een goede middag geweest op school.

ANNA. — Lina zelf weet er niets van. Ze bleef in den speeltijd binnen. Ze was heelemaal in de war. Maar onze meesteres heeft ze toch gezegd, dat de meubeltjes niet zullen verkocht worden en Lina en haar moeder niet uit huis zullen gezet worden.

MEVROUW WELKENS. — Neen, dat zal niet gebeuren. Madam Spinne krijgt haar geld.

Maar gelukkig kan ze niet zijn, als ze zoo bestaat. Gierige menschen zijn nooit gelukkig.

ANNA. — Onze meesteres zal de lijsten opmaken van de straten en huizen, waar we moeten gaan. Ieder krijgt dan eenige straten. En zoo zullen we op een middag wel veel verzamelen.

MEVROUW WELKENS. — Dat denk ik ook...

ANNA. — O, ik wou dat 'het al morgen middag was... Moeder zouden we morgen avond het geld al aan Lina's moeder kunnen brengen?

MEVROUW WELKENS. — Wel ja. Dat moet dadelijk gebeuren...

ANNA. — En welk een winkel zou Lina's moeder houden?

MEVROUW WELKENS. — We zullen dat eens onderzoeken. Misschien 't best een kruidenierswinkel.

ANNA. — Wat denkt gij, tante?

TANTE MARIE. — In een kruidenierswinkel wordt veel gekocht. In welke straat woont die Lina.

ANNA. — De Muntstraat.

TANTE MARIE. — Daar wonen heel veel menschen. En een arme weduwe zal veel klanten krijgen.

MEVROUW WELKENS. — Ja, dat zal wel gaan.

ANNA. — Moeder, wij kunnen er ook onze waren koopen.

MEVROUW WELKENS. — Dat zullen we doen kind...

ANNA. — En gij ook, hé, tante Marie.

TANTE MARIE. — Ge wilt al klanten maken.

ANNA. — O, dat zullen alle meisjes van school doen.

MEVROUW WELKENS. — Alle winkels moeten te doen hebben. Maar ik zal ook bij Lina's moeder koopen. Dat beloof ik u. Wel, wel, nu begrijp ik, dat ge zoo haastig in de kamer kwaamt.

ANNA. — Alle meisjes zijn het gauw naar huis gaan vertellen. Moeder de burgemeester zal het toch wel toelaten?

MEVROUW WELKENS. — Natuurlijk. De burgemeester zal het heel flink vinden van u allen... dat ge een goed werk wilt doen. En uw vader zal ook tevreden zijn, als hij het straks hoort. Hij zal gaarne op de lijst teekenen. Maar Anna, nu kan vrouw Geerts geen gebrek lijden tot morgenavond. Gij weet haar wonen?

ANNA. — O, ja, moeder!

(Anna ziet verrast haar moeder aan).

MEVROUW WELKENS. — Als ge gegeten hebt, gaat ge eens naar haar toe. Ik zal het een en ander in een mandje pakken.

ANNA (blij). — O, moeder!

MEVROUW WELKENS. — Versterkende middelen, die een herstellende zieke noodig heeft. En ook neemt ge een envelop met geld mee; dan kan vrouw Geerts die madam Spinne dadelijk betalen...

ANNA. — Wat zal Lina blij zijn. En haar moeder natuurlijk ook.

MEVROUW WELKENS. — Anders komt die gierige vrouw haar van avond of morgen voormiddag nog lastig vallen. En vrouw Geerts zou vannacht niet kunnen slapen door die zorgen. Dat mag niet zijn).
(Anna valt haar moeder om den hals).

ANNA. — O, lief moedertje toch!

TANTE MARIE. — Anna, ga nu gauw wat eten... Dan ga ik met u mee, als ik mag.

ANNA. — Naar Lina's moeder, tante?

TANTE MARIE. — Ja... Ik wil ook wat voor haar doen. Dan kan al het geld, dat morgen ingezameld wordt, voor den winkel gebruikt worden.

ANNA. — O, heerlijk, tante!

(Anna geeft ook tante Marie een kus.)

ANNA. — Dan ga ik gauw eten... Ik ben dadelijk gereed.

(Anna verlaat de kamer).

TANTE MARIE. — Ik heb daar straks heele-

maal verkeerd gesproken, toen ik Anna's
vriendschap voor dat arm meisje afkeurde.

MEVROUW WELKENS. — O, ik wist wel, dat
ge er niet over door gedacht hadt. Uw hart
is te goed, om arme menschen te verstooten,
Marie.

TANTE MARIE. — Anna heeft me zonder dat
ze 't weet, een goede les gegeven. Wat heeft
ze een braaf hart.

MEVROUW WELKENS. — Ik dank God, dat ze
zoo is... Ik ben daardoor een gelukkige moe-
der.

TANTE MARIE. — Haar medelijden en liefde
troffen me diep. Zij heeft dat plan bedacht
om vrouw Geerts te helpen. En ze beroemt
er zich niet op.

MEVROUW WELKENS. — Dan zou haar ver-
dienste minder zijn.

TANTE MARIE. — Anna schuift het op alle
meisjes uit haar klas. Dat hoorde ik gaarne.
Ja, ze heeft me een goede les gegeven. God
zegt zulke kinderen... Ik zal ook alle trot-
sche opwellingen verdrijven. En ik ga nu
gaarne eens mee met Anna naar die arme
vrouw. Ik denk, dat wat nieuwe kleeren en
linnen daar ook goed gebruikt kunnen wor-
den.

MEVROUW WELKENS. — Dat zal wel.

TANTE MARIE. — En daar zorg ik voor...

MEVROUW WELKENS. — Beste tante Ma-
rie...

(Ze staat op).

MEVROUW WELKENS. — Kom, we zullen
een korfje vullen... Het wordt voor Anna
een blijde tocht!

TANTE MARIE. — En voor mij ook!

Gordijn.

DERDE BEDRIJF.

Het tooneel verbeeldt weer de kamer van vrouw
Geerts. Zelfde uitzicht. Maar nu ziet vrouw
Geerts er vroolijker uit. Ze zit te naaien. Vrouw
Vertomme, de buurvrouw, komt juist binnen als
't gordijn opgaat).

VROUW VERTOMME. — Ha, nu ziet ge er
veel vroolijker uit!

VROUW GEERTS. — O, ja... Maar er is sedert
gisteren veel gebeurd. God heeft ons al ge-
holpen.

VROUW VERTOMME. — Ge hebt hulp gekre-
gen, hoor ik. Ik werd gisteren naar een zieke
zuster geroepen en vanmorgen ben ik er
weer geweest. Ik weet dus nog niets...

VROUW GEERTS. — O, luister dus! Ja. ik ben heerlijk geholpen geworden. Madam Spinne is betaald.

VROUW VERTOMME. — Is ze betaald?

VROUW GEERTS. — Lina is gister middag treurig naar school gegaan. Ze was bang dat madam Spinne ons buiten zou zetten. En in de klas begon ze te schreien...

VROUW VERTOMME. — Och arme!

VROUW GEERTS. — Ja. Toen moest ze vertellen, waarom ze zoo'n verdriet had. Ze heeft een goed vriendinnetje, Anna Welkens.

VROUW VERTOMME. — O, het dochtertje van mijnheer Welkens, den fabrikant. Ik heb ze wel eens samen gezien.

VROUW GEERTS. — Ja... Dat meisje heeft thuis over ons gesproken. En gisteravond kwam ze nog met haar tante. Ze droeg een korfje... En daar zat van alles in voor mij, van haar moeder.

VROUW VERTOMME. — Maar mensch toch!

VROUW GEERTS. — Brood, boter, kaas, een doos cacao, een zak rijst, een zak suiker, en denk eens, twee flesschen wijn.

VROUW VERTOMME. — Toe maar... Dat is om te versterken.

VROUW GEERTS. — Ja, dat zei Anna's tante. Maar 't is nog niet al... Ik kreeg een envelop en daarin stak twee honderd frank.

VROUW VERTOMME. — Zoo veel geld!

VROUW GEERTS. — Zoo veel! En Anna's tante sprak vriendelijk met me. 't Was over kleeren... Lina is nu naar die dame. De naaister zou er komen, om de maat te nemen, en voor Lina linnengoed en een kleedje te maken. Ik moiht het zelf niet doen van die dame. Ze zei dat ik nog wat rusten moet.

VROUW VERTOMME. — Ze heeft groot gelijk! Maar buurvrouw, wat een blijde avond is dat geweest!

VROUW GEERTS. — Ge kunt denken, dat ik gelukkig was!

VROUW VERTOMME. — Zulke goede menschen!

VROUW GEERTS. — Toen Anna en haar tante weg waren, ben ik naar madam Spinne gegaan.

VROUW VERTOMME. — Had die gierige feeks nog maar wat laten wachten!

VROUW GEERTS. — Neen, ze had recht op het geld. Ik heb het dus dadelijk gebracht. Goddank, die schuld is betaald.

VROUW VERTOMME. — En wat zei de Spin?

VROUW GEERTS. — O, ze was opeens zeer vriendelijk.

VROUW VERTOMME. — Gehuichel.

VROUW GEERTS. — Ze wou weten, van wie ik het geld gekregen had.

VROUW VERTOMME. — Maar dat hebt ge toch niet aan haar neus gehangen?

VROUW GEERTS. — O, neen! Ik ging gauw weer weg.

VROUW VERTOMME. — Nu een kopje koffie zou ze u toch niet aangeboden hebben. Het water kost voor haar nog geld, denki ze.

VROUW GEERTS. — Ik voel me een ander mensch. O, we hebben gister avond God vurig gedankt.

VROUW VERTOMME. — Wel, ik ben blij met u...

VROUW GEERTS. — Nu heb ik nog wat geld over... En ik kan weer werken. Buurvrouw gij zijt ook zoo goed voor mij geweest!

VROUW VERTOMME. — Kom, zwijg daar over! Natuurlijk helpen we elkaar. Hoe dikwijls heeft uw man kinderen van mij meege-
nomen als hij ging wandelen! En toen mijn baasje ziek was, hebt gij mij in het huishouden geholpen... Als 't moet dan staan we voor elkaar. We zijn geen madams Spinne, hoor!

VROUW GEERTS. — Eigenlijk heb ik medelijden met haar.

VROUW VERTOMME. — Medelijden!

VROUW GEERTS. — Dat ze haar eigen leven zoo treurig maakt, zoo eenzaam en hard. Met

al haar geld kan ze zoo gelukkig niet zijn, als ik me nu voel.

(Lina komt binnen. Ze ziet er vroolijk uit).

LINA. — Dag moeder. Dag buurvrouw. O, ik ben lang moeten blijven bij Anna's tate. Moeder, ik krijg allerlei ondergoed en een grijs kleed... De naaister heeft de maat genomen. Ze had stoffen mee... En dan moest ik nog blijven... en boterhammen eten en chocolademelk drinken.

VROUW VERTOMME. — Toe maar, lekkerbek!

LINA. — En ik mocht in den hof gaan. Daar zijn veel bloemen... Een groote, schoone hof! Maar Anna was niet bij haar tante. Dat was spijtig.

VROUW GEERTS. — En hebt ge die goede dame wel bedankt, Lina?

LINA. — Ik durfde niet veel zeggen. Ik was verlegen in die prachtige kamer...

VROUW VERTOMME. — Wel, in uw nieuwe kleeren wordt ge zelf een jonge jufvrouw, Lina...

LINA (ze pakt een boek uit). — Ik heb nog een boek gekregen ook.

(Moeder en vrouw Vertomme bekijken het)

VROUW VERTOMME. — En kunt ge dat allemaal lezen, Lina?

LINA. — Ja, buurvrouw.

VROUW VERTOMME. — Geleerdheid is toch

schoon. Toen ik klein was, moest ik al gaan werken... Wel, uw moeder heeft gelijk, dat ze u lang naar school zendt.

LINA. — Maar ik zou toch gaarne moeder helpen werken.

VROUW GEERTS. — Later, Lina... En hoe beter ge geleerd hebt, hoe meer ge voor mij zultkunnen doen. Uw goede vader had zoo veel eerbied voor de school.

VROUW VERTOMME. — Dat is waar. Ik heb er hem dikwijls over hooren spreken.

(Allen kijken nog in het boek. Vrouw Vertomme bewondert de platen. Vrouw Geerts luistert naar gerucht van buiten).

VROUW GEERTS. — Wat hoor ik nu?

LINA. — Er zijn menschen aan de deur... Er wordt geklopt.

VROUW GEERTS. — Doe eens open, Lina.

(Lina opent de deur. Ze wijkt verbaasd achteruit. Mevrouw Welkens, tante Marie, Anna en nog eenige meisjes komen in huis).

MEVROUW WELKENS. — Mogen we eens binnen komen, vrouw Geerts?

LINA (tot haar moeder). — Dat is de moeder van Anna.

VROUW GEERTS. — O, mevrouw, zet u. (Tot tante Marie) En gij ook, mevrouw.

(Vrouw Vertomme schuift ook stoeien bij. De kinderen blijven staan).

MEVROUW WELKENS. — We hebben een boodschap te doen. En ik moet hier het woord nemen voor deze kinderen.

(Vrouw Geerts en vrouw Vertomme kijken verwonderd, zelfs wat verlegen. Anna gaat bij Lina staan. En nu komt madam Spinne ook binnen. Ze blijft nieuwsgierig aan de deur. Niemand let op haar).

MEVROUW WELKENS. — Vrouw Geerts, de meisjes, die in Lina's klas zitten, wilden u gaarne helpen. Ze weten, dat gij zoo ongelukkig uw man verloren hebt en dat ge erg ziek zijt geweest. Ge moet nu te hard werken, dikwijls tot laat in den nacht. En de meisjes wilden iets voor u doen. Ze hebben met brave menschen hier in de stad over u gesproken. En ieder wil u een handje toesteken. Ge zijt een vlijtige, treffelijke vrouw, en zoo'n goede moeder. 't Is uw schuld niet dat ge in moeilijke omstandigheden verkeert. En nu hebben we hier voor u een papier. Daarop staat dat er voor u vijf duizend frank op een bank liggen.

VROUW GEERTS (verrast). — Voor mij, mevrouw... Maar dat kan niet. Het is een verrassing.

MEVROUW WELKENS. — Ja, voor u. De kinderen hebben dat geld voor u verzameld.

VROUW GEERTS. — Maar mevrouw...

MEVROUW WELKENS. — En nu hebben we gedacht daarmee voor u een winkel te openen, een van kruidenierswaren. Daarin zult ge goed uw brood verdienen. En als Lina nog een tijd naar school geweest is, kan ze u flink helpen en de zaak uitbreiden.

VROUW GEERTS. — Maar mevrouw toch... mevrouw...

TANTE MARIE. — Het is allemaal waar. Met wasschen en naaien vermoeit ge u te veel. De meisjes houden veel van Lina en ook van haar moeder. Wat zegt ge van het plan?

VROUW VERTOMME. — Spreek dan toch buurvrouw! Wel, ze kan het nog niet gelooven. 't Is ook wonderbaar! (Op Anna wijzend). Maar daar hebt gij voor gezorgd, jonge juffer.

ANNA. — Alle meisjes... Deze die hier zijn en nog veel anderen. En onze meesteres heeft ook meegeholpen.

VROUW GEERTS (snikkend). — O, hoe kan ik u allen bedanken! 't Is te veel... te veel... God geeft ons uitkomst Lina. Ik heb er dikwijls voor gebeden. Ja, het naaien en wasschen werd te zwaar. Maar in een winkel zal ik goed mijn brood kunnen verdienen.

LINA. — O, moeder, en ik zal u helpen na schooltijd. Wat zal dat plezierig zijn!

VROUW VERTOMME. — En er zullen veel klanten komen. Dat verdient vrouw Geerts ook.

(Madam Spinne treedt meer naar voren).
MADAM SPINNE (tot mevrouw Welkens). — Ja, dat verdient vrouw Geerts. Ze is braaf en vlijtig.

VROUW VERTOMME. — Wel, zij is hier ook.

MADAM SPINNE. — En zou ik niet mogen komen? Heb ik geen goed hart? Hoe lang heb ik willen wachten op de huurpacht? Omdat ik een goed hart heb! En ik heb het toch niet breed. Vrouw Geerts, ik zal ook wat doen. We zullen voor uw winkel hier de ramen verbreden.

VROUW VERTOMME. — En de pacht veel opslaan, hé? Ge denkt weer aan u wvoordeel. De dames weten het dat gij vrouw Geerts uit het huisje wildet zetten...

MADAM SPINNE. — Ik? Vrouw Geerts uit haar huis zetten! Ik heb een veel te goed hart daar voor.

LINA. — Gisteren hebt ge tot moeder gezegd, dat ge de meubels zoudt verkoopen.

ANNA. — En Lina heeft er op school om geschreid.

(De andere kinderen knikken toestemmend)

MEVROUW WELKENS. — Madam SPinne, het is niet noodig, dat gij dit huis verandert. We hebben al een ander aan den hoek gezien dat leeg staat en beter voor winkel zal dienen.

VROUW VERTOMME. — O, waar Vervloet uit gegaan is... Ja, dat zal goed zijn voor een winkel.

MADAM SPINNE (woedend). — Vrouw Geerts dan kunt ge morgen hier buiten, hoor! Ha, nu deugt mijn huis niet meer. Goed, morgen er al uit! Kruip dan maar bij vrouw Vertomme binnen, tot uw nieuw huis gereed is!

MEVROUW WELKENS. — Een maand te voren moet ge verwittigen, als ge vrouw Geerts wil doen verhuizen. Dat weet ge zoo goed als ik. Alle pacht is betaald, madam Spinne.

MADAM SPINNE. — Zulk volk wordt altijd boven anderen geholpen. Maar mij ziet ze in haar winkel nooit. (Ze loopt nijdig heen).

VROUW VERTOMME. — Daarvan zal weinig scha hebben.

MEVROUW WELKENS. — Een ongelukkig mensch is madam Spinne. Door gierigheid bederft ze haar leven. Wel, vrouw Geerts, van morgen af, zal de nieuwe woning in orde worden gebracht.

TANTE MARIE. — Ja, en ik zal u helpen om den winkel in te richten.

ANNA. — En we zullen ook voor klanten zorgen. (Alle meisjes knikken instemmend).

VROUW GEERTS. — O, hoe kan ik u allen bedanken! Ge neemt mijn zorgen weg... Lina, kind, dat zullen we nooit vergeten...

MEVROUW WELKENS. — Meisjes, ge hebt een goed werk gedaan.

VROUW GEERTS. — O, God loone 't u allen!

Gordijn.